

Z tohoto nepřímého „souboje“ vyšli na přehlídce lépe **Václavovšti** s oblíbenou „lidskou“ komedií o samotě ve stáří **Tři na lavičce**. Josef König jako živelnější Silvestr a prvorepublikově nonšalantní Ctirad Bartoň vytvořili velmi přesvědčivou dvojici sympatických pětasedmdesátníků, mezi nimiž se zrodí pevné přátelství a snaha uniknout z předurčeného a očekávaného dožívání, Jana Kozičková coby bezprostřední sousedka a milovnice koček Ambra doplňovala jejich hereckou souhru. Režiséri Tomáš Hradil a Pavel Dorazil (byli podepsáni také pod režii Tchýně na zabití) svou hereckou interpretaci textu ozvláštnili symbolickou postavou Osudu, která vytvářela temnější, bluesovou atmosféru předělů mezi jednotlivými obrazy.

Také dvojice Roman Švehlík a Kateřina Nakládalová (pod hlavičkou divadla vystupuje jako host) v laskavé konverzační komedii **Půldruhé hodiny zpoždění Divadla Brod** dokazují, že jsou zkušenou hereckou dvojicí, která má schopnost na sebe velmi dobře partnersky reagovat. Ve hře, v níž manželé v takřka důchodovém věku začnou řešit místo společenské návštěvy, na niž mají společně odejít, svůj vztah, nenaplněné osobní ambice i neutěšený sexuální život, k sobě typově dobře ladí. Festivalová repríza však trpěla textovými nejistotami, rozvolněním temporytmu a místy i obecným režijním uchopením mizanscén, což přičítám mimojiné tomu, že režisér Roman Švehlík nemůže zevnitř inscenace zcela dohlédnout účinek komedie jako celku.

Interpretace hry **Osm žen Roberta Thomase** se pohybuje ve spektru od takřka ryzí komedie až po psychologizující verze s hororovými prvky. **Hvozdenská** inscenace v režii profesionální herečky z Městského divadla Zlín nabídla především komediální pohled v tempu někdy až přespříliš překotném, kdy z jednání postav nebylo možné mnohdy odečíst ani motivace postav, detektivní linka, vzájemné podezírání se bylo potlačeno. Hvozdenská inscenace byla tedy spíše říznuta Goldoniho Treperendami. Nicméně právě dynamika inscenace, nasazení a herecká energie všech osmi dam, přehledné řešení mizanscén i některé dobře vystavěné komediální momenty rozhodly, že inscenace uspěla v diváckém hlasování a získala souboru Cenu diváka.

OBJEVNÁ DRAMATURGIE

Další festivalové inscenace lze již považovat za dramaturgicky či inscenačně ambicióznější či odvážnější. Do tohoto okruhu lze řadit **Matku Ubu podle hry Josefa Kainara, Anděl Strážný Václava Havla, Muzeum Jeana-Michela Ribese, Čertovskou košarinu Marie Tesař** a inscenaci hry **Martiny Kinské Jen tak**.

Stanislav Nemrava coby režisér **DS Čapek Uherské Hradiště** znovuobjevil pro jeviště **Kainarovu** variaci **Jarryho** dnes již klasické hry **Ubu se vrací**, kterou uvedl pod názvem **Matka Ubu**. Text hry měl premiéru v roce 1949 a okamžitě po svém uvedení se stal kvůli satirickému pohledu na mocenské choutky pro reprezentanty minulého režimu nepohodlným. V dnešní době jeví se však hra jako nadmíru aktuální groteskní analýza zneužívání moci a krutosti, s níž lze vládnout, ovšem vytrřbená typicky kainarovskou jazykovou hravostí. Inscenace měla několik atraktivních výtvarných nápadů, pokoušela se o jevištní styl, kombinující brechtovské postupy a postupy absurdního a výtvarně stylizovaného divadla poukazujícího spíše na vykloubenost vztahů, zkrátka mohla mít nakročeno k osobité poetice. Soubor má ve svých řadách svou robustní postavou zcela charakteristického a typického Otce Ubu, ale to bohužel také nestačilo, na přehlídce byla inscenace prezentována jako absolutně nedozkoušená, rozpadlá, herecky nezralá, jakoby byla hra předvedena teprve v procesu zkoušení. Patrně to vzniklo vinou pokusu převést tuto již starší inscenaci do nového tvaru s akcentem na Matku Ubu – tak inscenaci principál souboru Stanislav Nemrava pojmenoval. Doslovné využívání hudby odkazující k padesátým budovatelským letům

navíc zbytečně zužovalo interpretaci toho opět aktuálního satirického textu a uvízla kvůli tomu spíše v minulosti.

Překvapivá byla také inscenace hry dramatičky a dramaturgyně pražského Švandova divadla **Martiny Kinské Jen tak v podání Divadla Malá scéna Zlín**, která byla, pokud je nám známo, uvedena vůbec poprvé. V až takřka surreálné grotesce, která byla autorčinou juvenilií, se o jedné silvestrovské noci srotí postavy kolem opilého, či v kocovině se zmítajícího hlavního hrdiny, violoncellisty Adama (Jakub Dominik Polínek) v prostorách jeho koupelny. Jazyk hry není realistický, banální se mísí s transcendentním, komické s existenciálním, ani vyznění postav nelze považovat za realistické, fragmenty silvestrovské noci v očích alkoholem opojeného Adama nabývají na bizarnosti. Obrazivá inscenace v důmyslné režii Jany Pluhařové nepostrádala sugestivní atmosféru a snahu o výraznou režijní interpretaci, nicméně vyznění inscenace v její roztržitosti jakoby postrádalo pevný bod v osobě Adama, kolem něž svět postav krouží, v jehož hlavě nabývají „reálné postavy“ jen tak překvapivých významů. Inscenaci tedy nebylo lehké číst ani skrze emocionální napojení na postavy, nebylo však ani jednoduché rozklíčovat znaky a významy, které inscenátoři do svého jevištního tvaru vkládali.

Dramaturgicky objevené bylo také uvedení hry **Jeana-Michela Ribese Muzeum DS ASPOL při Středisku volného času Lužánky Brno** (režie Petra Rychecká). Ribesův komediální text je spíše sledem etud či skečů, které variuje autor v symbolickém prostoru muzea. V základní ose obrazů, které lze podle autora libovolně řadit, jde o střet umění a přírody, která svou přirozeností vytlačí to, co je umělé, či chcete-li umělecky vytvořené člověkem, ale kromě toho zachycují etudy i všednodenní výjevy z muzeí, takže se Muzeum stává i sociologickým obrazem naší společnosti i naší schopnosti, či častěji neschopnosti umění vnímat. V jednoduché scénografii – pouhých pár rámců od obrazů, pointují herci některé skeče zdařileji, některé přibližněji. Inscenace má svěží rytmus a radost z herecké spolupráce, prospělo by jí určitě více proměn v atmosférách jednotlivých etud a narušování hrozící monotónnosti.

VRCHOLY PŘEHLÍDKY

K vrcholům přehlídky patřila inscenace **Čertovská košařina**, kterou na festival přivezli **Morkovští ochotníci**. Tato parta pravidelně uvádí hry vídeňské rodačky **Marie Tesař**. Pod tímto uměleckým pseudonymem se skrývá nejmenovaný principál souboru. Morkovští už předchozí svou inscenací ukázali, jakou cestou se vydávají. V příbězích, které inscenují, projevují zájem o místní kulturu a region, základní motivy hry velmi úzce souvisí přímo s obcí. Vyznění hry však má zároveň přesah, přestává být jen lokálním tématem. Tak například v předchozí hře Marie, dcera Kajetánova, pro niž byl výchozím momentem pro napsání existence hrobu Marie Tylové, dcery slavného obrozeneckého divadelníka, přímo v Morkovicích, jsme mohli sledovat hru o ironickém pohledu na česko-německé vztahy, ale i reflexi nelehkého života a údělu divadelníků. V Čertovské košařině se inspiračním impulsem stal Tizianův obraz Apollo a Marsyas, který lze nalézt v muzeu v nedaleké Kroměříži. Vznikla podivuhodná hra o trablích s čertem, kterého si ve sklepě uchovávají manželé, věnující se košíkářství (v obci Morkovice-Slížany je košíkařské muzeum). Inscenace rafinovaně pracuje s parodickými či hororovými prvky, stylizovaným až sošným, vědomě groteskním herectvím, postmoderně mísí vysoké s nízkým, vkládá aluze a citace. Motiv čerta, jehož si po staletí rodiny udržovaly rodiny ve sklepě, či chcete-li v chlívků, krmí ho lidským masem, aby se pak neustále sytili masem z jeho neustále dorůstající nohy, je výrazně hyperbolizovaný. Tvůrci kolem něj vytvořili originální divadelní tvar, který vypovídá o konci tradic, nebo až sektářském lpění na nich, o zmatení současného venkova, který neví, jak zareagovat

na proměnu světa kolem něj a žije stále v minulosti, na strach, který je vede k tomu, že propadají spíše konspiračním teoriím.

Dalším vrcholem přehlídky byla rozhlasová aktovka **Václava Havla Anděl strážný v nastudování DS Viktorka Holešov** v režii Ladislava Vrchovského, která byla jako plnohodnotná regulérní inscenace uvedena vůbec poprvé (*viz titulní foto_pozn. red.*). Anděl strážný s postavou Vaváka předznamenala komorní Havlovy texty, v nichž autor projikuje sám sebe do hlavní postavy (později pojmenované Ferdinand Vaněk). Hra o nezvyklém setkání spisovatele s nečekanou návštěvou, která se v jeho bytě zabydlí, stojí na herecké souhře Radima Kachlíře (Machoň) a Romana Uwe Juráně (Vavák). Zejména Radim Kachlír překvapivě vede svou postavu strážného jako směs bezprostřední spontánnosti, odzbrojující vlezlosti, skryté tajemnosti a nebezpečnosti. Ačkoliv inscenace odkazuje na dobu svého vzniku (hra byla napsána v roce 1969) a na praktiky státní bezpečnosti, zachovává si to, že je zároveň podobenstvím o manipulaci, o snaze o vymývání mozků a zapření sebe sama. Stává se tak tato hra opětovně nebezpečně aktuální. Mnoho podstatných momentů se neodehrává prostřednictvím interpretace textu, jak by se u převedení rozhlasovky do jevištní podoby očekávalo, ale rafinovaným jednáním mezi replikami samotnými. Právě tam nabývá inscenace nových překvapivých významů, právě tam Kachlír coby Machoň, jehož rafinovaný tlak a manipulativní jednání se projevuje na spíše udiveném Juránovi (Vavák), dostává překvapivé nuance.

Posledně jmenované **inscenace Čertovská košarína a Anděl strážný si vysloužily doporučení na národní přehlídku**, velkou měrou i pro svou dramaturgickou objektivnost (uvedení nového textu, první uvedení rozhlasové hry), aktuálnost témat, výrazné herecké interpretace postav nebo osobitou režijní poetiku. Je jen shodou okolností, že oceněné inscenace zcela netradičně pracují s archetypálními představiteli dobra a zla andělem a čertem, přičemž ani čert, ani anděl, nenesou vůbec tradiční atributy čertovství a andělství, jak jsme zvyklí. Je možná symbolické, že hranice dobra a zla jsou v těchto inscenacích rozostřeny.

DIVADLO JAKO PROSTOR K SEBEVYJÁDŘENÍ

Na Moravě se divadlem žije. Některé soubory dokazují, jak je pro ně velmi důležité vyjadřovat se prostřednictvím her k tématům, které je znepokojují, jimiž jsou obklopeni, jež se vynořují z naší minulosti. Nebývá to vůbec pravidlem. Ani mnohým amatérským divadelníkům není dění ve společnosti lhostejné a divadlo, inscenace se jim mnohdy stávají komunikačním kanálem, skrze nějž reagují na znepokojivé události kolem nás. Odborná porota Divadelního Kojetína 2026 pracovala ve složení Robert Kotál Kunesch, Vladimír Fekar a Pavel Hurych.

VÝSLEDKY 32. ROČNÍKU PŘEHLÍDKY AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ DIVADELNÍ KOJETÍN 2026

Doporučení do programu Divadelního Pikniku Most 2026:

Anděl strážný (Divadelní studio Viktorka Holešov) a **Čertovská košarína** (Morkovští ochotníci)

Cena Divadelního Koječáka – Kroužek divadelních ochotníků ve Hvozdné za inscenaci **Osm žen**

CENA:

– Divadelnímu studiu Viktorka Holešov za inscenaci **Anděl Strážný**

– Radimu Kachlířovi za roli Machoně v představení **Anděl Strážný** DS Viktorka Holešov

- Romanu Uwe Juráňovi za roli Vaváka v představení **Anděl Strážný** DS Viktorka Holešov
 - Petře Rychecké za dramaturgii inscenace **Muzeum** DS ASpol SVČ Lužánky Brno
 - Ctiradu Bartoňovi za roli Luigiho v představení **Tři na lavičce** Divadla Václav Václavov
 - Josefu Königovi za roli Silvestra v představení **Tři na lavičce** Divadla Václav Václavov
 - Marii Tesař za text a za dramaturgicko-režijní koncept inscenace **Čertovská košařina** Morkovských ochotníků
-

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

- Marii Němečkové za roli Gene v představení **Tchyně na zabití** Hanácké scény Kojetín
- Veronice Vyskotové za roli Jindry Sedlákové v představení **Tchyně na zabití** Hanácké scény Kojetín
- Michaele Němčákové za roli Karly Králové v představení **Tchyně na zabití** Hanácké scény Kojetín
- Stanislavu Nemravovi za výtvarné nápady v představení **Matka Ubu** DS Čapek Uherské Hradiště
- DS ASpol Brno za scénu inscenace **Muzeum** DS ASpol SVČ Lužánky Brno
- DS ASpol Brno za souhru v představení **Muzeum** DS ASpol SVČ Lužánky Brno
- Janě Kozičkové za roli Ambry v představení **Tři na lavičce** Divadla Václav Václavov
- Evě Gnidové za roli Matky v představení **Čertovská košařina** Morkovských ochotníků
- Morkovským ochotníkům za inscenaci **Čertovská košařina**
- Osmi ženám za jednotu hereckého stylu v představení **Osm žen** Kroužku divadelních ochotníků ve Hvozdné
- Kroužku divadelních ochotníků ve Hvozdné za výpravu inscenace **Osm žen**
- Markétě Holcmanové za režii inscenace **Osm žen** Kroužku divadelních ochotníků ve Hvozdné
- Kateřině Nakládalové a Romanu Švehlíkovi za autentickou jevištní existenci v představení **Půldruhé hodiny zpoždění** Divadla Brod Uherský Brod
- Janě Pluhařové za režii inscenace **Jen tak** Malé scény ZUŠ Zlín
- Malé scéně ZUŠ Zlín za inscenaci **Jen tak**